Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken

Memorie van Toelichting

Algemeen

1. Inleiding

De Wet biometrie vreemdelingenketen (hierna: Wbvk)[1] heeft in 2014 voorzien in een wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw 2000) om het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen uit te breiden en zo de identiteitsvaststelling van vreemdelingen te verbeteren (Stb. 2014, 2). Op grond van artikel 115 van de Vw 2000 vervalt op 1 maart 2026 de in artikel 106a van de Vw 2000 geregelde nationale bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken en moeten alle gezichtsopnames en vingerafdrukken die op basis van artikel 107, eerste lid, onderdeel a, van de Wbvk in de vreemdelingenadministratie zijn opgenomen, worden vernietigd. Met dit wetsvoorstel wordt beoogd de nationale bevoegdheid te bestendigen en de vernietiging te voorkomen.

De Wbvk is verschillende keren geëvalueerd en de termijn waarbinnen eerdergenoemde bevoegdheid kan worden toegepast is al eens verlengd. Op 26 juli 2024 is de derde evaluatie van de Wbvk verschenen.[2] De Eerste Kamer en Tweede Kamer zijn over die evaluatie geïnformeerd bij brief van 8 november 2024.[3] Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de Wbvk een essentiële juridische basis is voor het gebruik van biometrie, waardoor processen binnen de vreemdelingenketen efficiënter verlopen. Biometrie speelt een cruciale rol in de identiteitsvaststelling door de hoge mate van nauwkeurigheid en betrouwbaarheid, waardoor identiteitsfraude vrijwel onmogelijk is. Voor ketenpartners is het evident dat de Wbvk in grote mate bijdraagt aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid. In voornoemde brief is dan ook het voornemen aangekondigd de bevoegdheden uit de Wbvk na 1 maart 2026 definitief voort te zetten. Daartoe dient dit wetsvoorstel.

Deze memorie van toelichting is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 wordt ingegaan op de doelstelling van de wet en de daarin opgenomen horizonbepaling, de rapportages onregelmatigheden, de uitkomsten van de evaluatie, de Europese ontwikkelingen en de noodzaak van de bestendiging van de nationale bevoegdheden. Paragraaf 3 betreft de gegevensverwerking, paragraaf 4 de ontvangen adviezen en paragraaf 5 de administratieve en financiële consequenties van dit wetsvoorstel.

2. Hoofdlijnen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de doelstelling van de Wbvk en de horizonbepaling van artikel 115 van de Vw 2000. Daarnaast wordt aan de hand van de rapportages onregelmatigheden, de resultaten van de evaluatie en de ontwikkelingen op het gebied van biometrische gegevens in Europees verband, de noodzaak van de bestendiging van de Wbvk onderbouwd. Daarbij wordt ook de inbreuk die met deze bevoegdheid wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de vreemdeling betrokken.

De doelstelling van de Wbvk is het verhogen van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de Vw 2000. Dit wordt bereikt door onder meer het verhogen van de betrouwbaarheid van de identiteitsvaststelling en -registratie en het tegengaan van onregelmatigheden ten aanzien van identiteit. Om dit te verwezenlijken is in de Wbvk geregeld dat er van een vreemdeling – voor zover daarin niet is voorzien in Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens – tien vingerafdrukken en een gezichtsopname kunnen worden afgenomen en verwerkt voor het vaststellen van de identiteit met het oog op de uitvoering van de Vw 2000 (artikel 106a, eerste lid, Vw 2000). Daarnaast kunnen vingerafdrukken

[1] Wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de uitbreiding van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen in verband met het verbeteren van de identiteitsvaststelling van de vreemdeling (Stb. 2014, 2 en Stb. 2014, 44).
[2] Door de vingers bekeken. Derde evaluatie Wet biometrie in de Vreemdelingenketen (onderzoek uitgevoerd door Pro Facto, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum), 2024.
[3] Kamerstukken II 2024/25, 35604, nr. 11; Kamerstukken I 2024/25, 33192, nr. P.

worden afgenomen voor de verificatie van de authenticiteit van een verblijfsdocument of van de identiteit van een vreemdeling (artikel 106a, tweede lid, Vw 2000). Tevens regelt de Wbvk dat deze biometrische gegevens centraal worden opgeslagen in de Basisvoorziening vreemdelingen (hierna: BVV) (artikel 107, eerste lid, onderdeel a, Vw 2000) en dat deze gegevens gekoppeld worden aan één identiteit via het vreemdelingennummer (hierna: V-nummer) (artikel 107, derde lid, Vw 2000).

De horizonbepaling is toegevoegd aan de Wbvk als gevolg van een amendement van het lid Berndsen-Jansen.[4] Reden hiervoor was de inbreuk op de privacy die de wet volgens de initiatiefneemster van het amendement oplevert. Artikel 115 van de Vw 2000 regelde in eerste instantie dat de bevoegdheden van de Minister ten aanzien van de biometrische kenmerken na zeven jaar komen te vervallen. Dat betekent dat na afloop van deze termijn geen biometrische gegevens van vreemdelingen mogen worden afgenomen, verwerkt en opgeslagen in de vreemdelingenadministratie als daarin niet is voorzien in Europese verordeningen. Indien uit de evaluatie van de wet na vijf jaar zou blijken dat een voortzetting van deze wetgeving gewenst was, zou een nieuw wetsvoorstel moeten worden ingediend om de voortzetting te garanderen.

Uit die (tweede) evaluatie van de Wbvk is gebleken dat een duidelijk kwantitatief beeld van de te bestrijden problematiek op het gebied van onregelmatigheden met betrekking tot identiteit en de mate waarin de Wbvk hierin ondersteuning biedt, niet kon worden verkregen. Daarentegen bleek ook dat partijen in de vreemdelingenketen unaniem het belang van de Wbvk onderschrijven, en dat het gebruik van de BVV en de daarin geregistreerde (biometrische) gegevens een integraal onderdeel zijn van alle processen. De Wbvk biedt een aanvulling op diverse Europese ontwikkelingen. De termijn waarbinnen de bevoegdheden uit de Wbvk kunnen worden toegepast is vervolgens met vijf jaar verlengd.[5] Bij de verlenging is toegezegd dat de periode van de verlenging van de bevoegdheid zou worden gebruikt om een duidelijk kwantitatief beeld te verkrijgen van de te bestrijden problematiek op het gebied van onregelmatigheden met betrekking tot identiteit en de mate waarin de Wbvk hierin ondersteuning kan bieden. Aan de hand van de kwantitatieve gegevens over onregelmatigheden en fraudegevallen, zou uitsluitsel moeten kunnen worden gegeven over de effectiviteit, het nut en de noodzaak van de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken. Op basis van deze evaluatie zou - mede in het licht van ontwikkelingen in de Europese regelgeving en van de inbreuk die met deze bevoegdheid wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de vreemdeling - een afweging moeten kunnen worden gemaakt over de definitieve voortzetting van de Wbvk.[6]

2.2 Rapportages onregelmatigheden

De eerste rapportages onregelmatigheden - over 2021 en 2022 - zijn inmiddels aan de Tweede Kamer aangeboden.[7] Voor die rapportages wordt gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen van ketenpartners in de vreemdelingenketen en van de BVV, het centrale vreemdelingen administratiesysteem in de migratieketen dat door alle ketenpartners wordt gebruikt. De rapportages bieden een waardevol inzicht in het aantal gevallen van mogelijke identiteitsfraude en administratieve onregelmatigheden. Uit de rapportages kan worden opgemaakt dat het aantal signalen van potentiële identiteitsfraude beperkt, maar niet verwaarloosbaar is. Daarnaast is een redelijk aantal administratieve onregelmatigheden aan het licht gekomen. Vanwege het ontbreken van een nulmeting vóór de inwerkingtreding van de Wbvk is het niet goed mogelijk om aan de cijfers een conclusie te verbinden wat betreft de doelmatigheid van de wet. De komende jaren zal gemonitord worden of er trendmatige ontwikkelingen zichtbaar zijn.

Zoals ook bleek uit de laatste evaluatie van de Wbvk kan de rapportage nog worden verfijnd, zodat deze nog meer relevante en gestructureerde informatie biedt over mogelijke gevallen van identiteitsfraude.[8] Naast het monitoren van trends, wordt gewerkt aan het inzichtelijker maken van de rapportages, bijvoorbeeld door betere duiding van cijfers en het toevoegen van casuïstiek om de impact van de Wbvk in de praktijk te illustreren, en aan het sneller afronden van de rapportages, zodat de gepresenteerde informatie actueler is.

---

[4] Kamerstukken *II* 2012/13, 33192, nr. 15; zie ook Kamerstukken 2012/13, 33192, nr. 16.
[5] Wet van 10 februari 2021 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken (Stb. 2021, 80).
[6] Kamerstukken II 2020/21, 35604, nr. 3, p. 5.
[7] Kamerstukken II 2022/23, 35604, nr. 9; Kamerstukken II 2023/24, 35604, nr. 10.
[8] [8] Kamerstukken II 2024/25, 35604, nr. 11

2.3 De uitkomsten van de evaluatie

De derde evaluatie van de Wbvk had tegen de achtergrond die is geschetst in de inleiding van dit hoofdstuk tot doel twee onderzoeksvragen te beantwoorden: hoe verhoudt de wet zich tot relevante andere (Europese) wet- en regelgeving en welke bijdrage levert de wet aan de identiteitsvaststelling van de vreemdeling en daarmee aan de werking van de Vreemdelingenwet 2000. Om die vragen te beantwoorden zijn drie deelonderzoeken verricht. Daarbij zijn betrokken de beschikbare kwantitatieve gegevens uit eerdergenoemde rapportages onregelmatigheden. Ook zijn interviews verricht met ketenpartners[9] uit de vreemdelingenketen.[10] Het antwoord op de tweede deelvraag komt in deze paragraaf aan bod. De verhouding tussen de Wbvk en EU-regelgeving komt in het volgende hoofdstuk aan de orde.

De onderzoekers hebben geconstateerd dat kwantitatieve onderbouwing van de waarde van de Wbvk moeizaam blijft. Daarbij wijzen zij erop dat er – zoals bekend - geen nulmeting is geweest van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gebruik van biometrie in de uitvoering van het vreemdelingenbeleid of van de omvang van onregelmatigheden ten aanzien van identiteit, en dat het preventieve effect van de maatregelen niet te bepalen is omdat niet kan worden onderzocht hoeveel vreemdelingen afzien van (pogingen tot) identiteitsfraude.[11]

Wel stellen zij vast dat dat het gebruik van biometrie volgens de ketenpartners een bijdrage levert bij het verhogen van de betrouwbaarheid van de identiteitsvaststelling en registratie van vreemdelingen. Biometrie is in veel gevallen het enige sluitende en haalbare middel om te borgen dat de registratie van de identiteit van migranten goed verloopt. De identiteitsvaststelling met het gebruik van biometrie is betrouwbaarder en sneller dan de identiteitsvaststelling met andere methoden, zoals op basis van identiteitsdocumenten of verklaringen. Daarnaast komen dubbele registraties van vreemdelingen door het gebruik van biometrie eerder aan het licht. Hierdoor draagt de identiteitsvaststelling met biometrische gegevens volgens de ketenpartners bij aan de efficiëntie van de uitvoering.[12] Zonder biometrie zouden vrijwel alle processen volgens de ketenpartners minder doelmatig kunnen worden uitgevoerd. Zij geven dan ook aan dat de Wbvk een onmisbare juridische basis biedt om buiten Europese regelingen om ook biometrie op te slaan en te gebruiken. Het teruggevallen op het gebruik van documentatie en verklaringen van vreemdelingen, zou grote gevolgen hebben voor de benodigde capaciteit bij de ketenpartners.

De onderzoekers hebben de vraag opgeworpen of het verder verbeteren van het kwantitatief beeld van de bijdrage van de Wbvk aan de uitvoering van de Vw 2000 nog echt van invloed is op de vraag of nut en noodzaak voldoende zijn voor verlenging van de bevoegdheden uit deze wet. Daarbij wijzen zij erop dat inmiddels in drie evaluaties naar voren is gekomen dat het gebruik van biometrie van groot belang is voor de doelmatige uitvoering van processen in de vreemdelingenketen. De bijdrage van de Wbvk komt volgens de onderzoekers niet exclusief voort uit de toegenomen mogelijkheden bij het bestrijden van onregelmatigheden, maar ook door het bijdragen aan de doelmatigheid van veel processen in de vreemdelingenketen.[13]

2.4 Ontwikkelingen in Europa in relatie tot de noodzaak van de Wbvk

De bevoegdheid uit de Wbvk om van een vreemdeling een gezichtsopname en tien afdrukken af te nemen en te verwerken voor het vaststellen van de identiteit met het oog op de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000, geldt alleen voor zover op grond van de Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens (zie definitie in artikel 1 Vw 2000) geen gezichtsopname of vingerafdrukken kunnen worden afgenomen en verwerkt (artikel 106a, eerste lid, Vw 2000). Sinds de inwerkingtreding van de Wbvk zijn verschillende Europese verordeningen op dit terrein tot stand gekomen en ingegaan. Dit heeft gevolgen voor het toepassingsbereik van de nationale bevoegdheid in artikel 106a Vw 2000.

---

[9] Het Ministerie van Buitenlandse Zaken), de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer & Vertrek, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, de Dienst Justitiële Inrichtingen, de Koninklijke Marechaussee, de Nationale Politie en de Directie Regie Migratieketen.
[10] Door de vingers bekeken, p. 21-25.
[11] Door de vingers bekeken, p. 31.
[12] Door de vingers bekeken, p. 61.
[13] Door de vingers bekeken, P. 88-89.

Biometrische gegevens worden gebruikt in een verschillende processen in de vreemdelingenketen. Het gaat om grensbewaking, het beoordelen van aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel, een transitvisum, een visum kort verblijf, een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv), een verblijfsvergunning regulier, het inburgeringsexamen en terugkeer en vertrek.[14] Sommige van deze processen worden bestreken door Europese verordeningen, op grond waarvan voor dat doel biometrische kenmerken van een vreemdeling mogen worden afgenomen. Als dat het geval is, heeft artikel 106a van de Vw 2000 meerwaarde als op grond daarvan andere of meer biometrische kenmerken mogen worden afgenomen, opgeslagen en verwerkt dan is bepaald in de desbetreffende verordening. Voor nationale processen – die niet worden bestreken door Europese verordeningen – is de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken noodzakelijk om gebruik te kunnen maken van biometrie voor de identiteitsvaststelling – inclusief registratie, verificatie en wijziging van persoonsgegevens – van vreemdelingen.

De Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens, zoals de Eurodac-verordening en de VIS-verordening, voorzien in de verwerking van biometrische gegevens in bepaalde situaties. Deze gegevens kunnen dan alleen worden gebruikt binnen de kaders en voor de doeleinden die volgen uit de betreffende verordeningen. De Eurodac-verordening verplicht bijvoorbeeld lidstaten om de vingerafdrukken van asielzoekers en bepaalde andere categorieën derdelanders die onrechtmatig de Europese Unie (hierna: EU) zijn binnengekomen, op te slaan en uit te wisselen binnen de EU, maar voorziet nog niet in de mogelijkheid om gezichtsopnames te gebruiken, en evenmin om vingerafdrukken voor andere doeleinden te verwerken.[15] De VIS-verordening legt de regels vast voor het verwerken van biometrische gegevens bij aanvragen voor visums voor kort verblijf, waarbij vingerafdrukken en een foto worden opgeslagen en gebruikt voor verificatie bij de grens. [16] De nationale bevoegdheden uit de Wbvk zijn voor deze procedure dus minder bepalend.

Niet alle processen in de vreemdelingenketen worden bestreken door een Europese verordening. Nationale toelatingsprocedures, zoals de aanvraag van een mvv en het afleggen van het inburgeringsexamen in het buitenland, worden hierin niet geregeld. Het gebruik van biometrische gegevens voor de identificatie van vreemdelingen in deze procedures is enkel mogelijk vanwege de bevoegdheden uit de Wbvk. Als de bevoegdheid tot het afnemen, verwerken en in de vreemdelingenadministratie opslaan van vingerafdrukken en gezichtsopnames van vreemdelingen voor deze procedures zou vervallen zou dit dan ook aanzienlijke gevolgen hebben voor de werking van de vreemdelingenketen. Dit wetsvoorstel dient er daarom toe de bevoegdheden uit de Wbvk te bestendigen.

2.5 Bestendiging van de nationale bevoegdheid

Het gebruik van biometrische gegevens is noodzakelijk voor een zorgvuldige en eenduidige vaststelling van de identiteit van vreemdelingen in de gehele vreemdelingenketen. Dit draagt bij aan de integriteit van het toelatingsproces en voorkomt potentiële fraude en administratieve onregelmatigheden. Daarmee wordt niet alleen de effectiviteit van het vreemdelingenbeleid versterkt, maar ook de betrouwbaarheid van nationale toelatingsprocedures gewaarborgd.

Zoals ook is gebleken uit de laatste evaluatie van de Wbvk, blijven de nationale bevoegdheden uit die wet van fundamenteel belang voor onderdelen van processen in de vreemdelingenketen waarop Europese regelgeving geen of slechts beperkte invloed heeft. De bevoegdheden tot het afnemen en

---

[14] Door de vingers bekeken, p. 35.

[15] Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van „Eurodac» voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT- systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (PBEU L 180/1).

[16] Verordening (EG) 767/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (PbEU L218).

verwerken van biometrische gegevens zijn noodzakelijk voor een betrouwbare vaststelling van de identiteit van een vreemdeling in het kader van deze procedures. Hoewel Europese instrumenten zoals de Eurodac- en de VIS-verordening identiteitscontrole met behulp van biometrische kenmerken mogelijk maken binnen hun eigen toepassingsbereik, zoals asiel- of visumprocedures, bieden zij geen grondslag voor identiteitsvaststelling in nationale toelatingsprocedures. Daarvoor zijn de bevoegdheden uit de Wbvk essentieel.

De toepassing van biometrische gegevens impliceert een inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zoals verankerd in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en artikel 10 van de Grondwet. Deze inbreuk is zorgvuldig afgewogen en proportioneel, gelet op het belang van een betrouwbare vaststelling van de identiteit en de bestrijding van potentiële fraude. Ook het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in een uitspraak van 3 oktober 2019 erkend dat de afname van biometrische gegevens van vreemdelingen kan worden gerechtvaardigd door het doel om identiteits- en documentfraude te voorkomen en te bestrijden.[17] Bovendien gaat de Nederlandse regeling op dit terrein volgens het Hof niet te ver om het gestelde doel te bereiken. De verwerking van biometrische gegevens is daarnaast met de nodige waarborgen omkleed (zie daarover de volgende paragraaf).

Het gebruik van biometrische gegevens in de gehele vreemdelingenketen bevordert de veiligheid en betrouwbaarheid van identiteitsvaststelling, - registratie en -verificatie, hetgeen cruciaal is voor de handhaving van de openbare orde en nationale veiligheid. Ze spelen daarnaast een belangrijke rol bij de preventie van onder meer identiteitsfraude, documentvervalsing en identiteitsdiefstal. Bovendien ondersteunen de nationale bevoegdheden een uniforme benadering van biometrische gegevens, wat de samenwerking tussen de ketenpartners en internationale partners bevordert. Het gebruik van biometrie faciliteert de efficiëntie en accurate afhandeling van asiel- en verblijfsaanvragen door een betrouwbare identificatie van vreemdelingen mogelijk te maken. Dit wetsvoorstel voorziet daarom in de definitieve bevestiging van de bevoegdheden uit de Wbvk.

3. Gegevensverwerking

Biometrische gegevens van vreemdelingen, zoals vingerafdrukken en foto's, worden opgeslagen in de BVV. Binnen de vreemdelingenketen is dit het centrale informatiesysteem waarin gegevens van vreemdelingen worden opgeslagen die een juridische of administratieve relatie hebben met de Nederlandse overheid op grond van de Vw 2000. De BVV fungeert als database die wordt gevuld, geactualiseerd en geraadpleegd door de aangesloten ketenpartners. Biometrische gegevens van vreemdelingen – niet zijnde EU-burgers en personen met een visum voor kort verblijf – worden daarin vastgelegd in een speciaal biometrieregister. Deze gegevens worden gebruikt voor de afgifte van vreemdelingendocumenten, waarbij identiteitscontrole een onderdeel vormt.

De verwerking van biometrische gegevens van vreemdelingen vindt plaats binnen de geldende wettelijke kaders en voldoet aan de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Zoals ook vermeld in eerdergenoemde brief van 8 november 2024, zijn alle ketenpartners gebonden aan de daaruit volgende eisen en waarborgen, waaronder rechtmatigheid, dataminimalisatie, juistheid van gegevens, bewaartermijnen, transparantie en doelbinding. [18]
Het Protocol Identificatie en Labeling (PIL) beschrijft de gestandaardiseerde werkwijze voor het registreren, identificeren, verifiëren, wijzigen en vernietigen van persoonsgegevens binnen de vreemdelingenketen. Dit zorgt voor een gestandaardiseerd gebruik van biometrie door alle partijen in de migratieketen. Paragraaf A6 van de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc 2000) schrijft voor dat de identificatie en registratie van de vreemdeling met behulp van biometrische gegevens door ketenpartners geschiedt op de door het PIL voorgeschreven wijze.

Op grond van artikel 8.35 Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb 2000) mogen biometrische gegevens en vingerafdrukken in de BVV niet langer worden bewaard dan vijf jaar nadat een aanvraag voor een mvv is afgewezen. In het geval van een vreemdeling met rechtmatig verblijf geldt dat de bewaartermijn vijf jaar na het aantoonbare vertrek uit Nederland eindigt. Indien tegen een

[17] HvJ EU inzake C-70/18, d.d. 3 oktober 2019. Zie ook de uitspraak van de ABRvS in deze zaak van 29 april 2020, nrs. 201601536/3/V3 en 201601554/3/V3, ECLI:NL:RVS:2020:1168.
[18] Kamerstukken II 2024/25, 35604, nr. 11; Kamerstukken I 2024/25, 33192, nr. P.

vreemdeling een inreisverbod is uitgevaardigd of deze persoon ongewenst is verklaard, worden de biometrische gegevens vijf jaar na afloop van de geldigheidsduur van het inreisverbod of de ongewenstverklaring verwijderd. Biometrische gegevens van tot Nederlander genaturaliseerde personen moeten uit de BVV worden vernietigd. Het PIL beschrijft in paragraaf 8 de werkwijze voor de vernietiging van persoonsgegevens. Periodiek wordt beoordeeld of de bewaartermijnen van biometrische gegevens zijn verstreken en of gegevens voor verwijdering in aanmerking komen, onder andere in het geval van naturalisatie of het verlopen van een inreisverbod. Deze werkwijze is ook verankerd in de artikelen 7.1d, tweede lid, en 7.1l, tweede lid, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000. Bij de invoering van de Wbvk is een uitgebreide Privacy Impact Assessment (hierna: PIA) uitgevoerd. Deze PIA wordt ten behoeve van de bestendiging van de bevoegdheden uit de Wbvk geactualiseerd. In vergelijking met het moment van inwerkingtreding van de Wbvk in 2014 zijn er op een aantal punten verbeteringen aangebracht. De kwaliteit van de biometrische gegevens is verbeterd, evenals de beveiliging van de BVV en van de verwerking van biometrische gegevens.

Uit de laatste evaluatie van de Wbvk blijkt dat wat betreft de naleving van het PIL er enkele knelpunten te noemen zijn.[19] De Auditdienst Rijk (ADR) heeft een audit uitgevoerd en op 8 februari 2024 de (niet-openbare) rapportage opgeleverd. Deze audit richtte zich op de uitvoering van het PIL door ketenpartners. De uitkomst van deze audit was dat er een drietal knelpunten bestaat bij de uitvoering van het PIL. Ten eerste ontstaan nog veel dubbelingen. Ten tweede blijkt dat in de praktijk de verificatie aan de hand van biometrische gegevens wordt overgeslagen of alleen aan de hand van documenten plaatsvindt. Hierdoor bestaat het risico dat processen in gang worden gezet bij de verkeerde persoon, wat de kans op misbruik of fraude vergroot. Tot slot zijn nog niet alle medewerkers, van de ketenpartners bekend met het PIL. Het proces van verwijdering verloopt tot slot niet zoals beschreven in het PIL. In sommige gevallen worden biometrische gegevens langer bewaard dan wettelijk toegestaan. Dit komt voornamelijk doordat niet altijd tijdig wordt vastgesteld of een vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken, waardoor het proces van gegevensverwijdering vertraging oploopt. Het kabinet vindt het belangrijk dat de vernietiging van gegevens tijdig en conform wetgeving plaatsvindt en werkt daarom uit hoe interne controlemechanismen en procedures rond gegevensbeheer kunnen worden aangescherpt.

4. Consultatie

Dit hoofdstuk zal worden ingevuld na afloop van de consultatie van dit wetsvoorstel.

5. Financiële gevolgen en regeldruk

Omdat met dit wetsvoorstel wordt bewerkstelligd dat de huidige praktijk zal worden voortgezet zal er geen sprake zijn van financiële gevolgen of een toename van regeldruk.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Dit artikel dient ter voorkoming van het vervallen van de bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken en ter voorkoming van de vernietiging van de in de vreemdelingenadministratie opgenomen biometrische kenmerken. Doordat artikel 115 vervalt verdwijnt de daarin opgenomen horizonbepaling in de Vw 2000 op grond waarvan artikel 106a en artikel 107 eerste lid, onderdeel a, met het verstrijken van de datum 1 maart 2026 automatisch komen te vervallen. Deze artikelen blijven dus volledig in stand.

[19] Door de vingers bekeken, p. 58.

Artikel II

De uiterste datum van inwerkingtreding van deze wet is 28 februari 2026. Op grond van het huidige artikel 115 van de Vw 2000 vervallen de met de Wbvk in de Vw 2000 opgenomen bevoegdheden immers met ingang van 1 maart 2026. Spoedige inwerkingtreding van deze wet is dan ook van groot belang. Er wordt daarom afgeweken van de vaste verandermomenten.

De Minister van Asiel en Migratie,

M.H.M. Faber – Van de Klashorst